

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddaeo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus tertii scena tertia

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ίαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

- Καὶ προσκυῶ γε πρῶτα μὲν τ' Ἥλιον,
 Ἐπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
 Χώρον τε πᾶσαν Κέκροπος, ἢ μ' ἐδέξατο.
 Αἰχύνωμαι δὲ τὰς ἐμαυτῶν συμφορὰς,
 775 Οἷσις ἄρ' ἀνθρώποις ζωὸν ἐλάτθανον.
 Τὸς ἀξίους δὲ τ' ἐμῆς ὀμλίας
 Ἐφθην, εἰδὼς ἔδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
 Ὡς ἔδ' ἐκεῖν ἄρ', ἔδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων.
 Ἄλλ' αἰτᾶ πάντα πάλιν ἀνατρέψας ἐγώ,
 780 Δείξω πολλοὺς πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
 Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς σέδιδεν.
 ΧΡ. Βάλλ' ἐς κόρακας ὡς χαλεπὸν εἰσιν οἱ φίλοι,
 Οἱ φαινόμενοι ὠδραχρήμι, ὅταν φράτῃ πῆς εὔ.
 Νύτῃσι γὰρ καὶ φλάσι τάντικνῆμα,
 785 Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὐνοϊάν πῃα.
 Ἐμὲ γὰρ πῆς ἔπεροσῆτε; ποῖος οὐκ ὄχλος
 Περμετεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ περσευπικός;
 ΓΥΝ. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε.
 Φέρε νυῦ, νόμος γὰρ ἐστὶ, τὰ καταχύματα

Ταυτὶ

vf. 771. Προσκυῶ] Adorat sive salutat Solem, cuius lucem longo post tempore iam videt, ut solemus amicos salutare: deinde & terram Atticam quae eum quasi hospitio excipiat. In Equitibus vf. 156. τὴν γῆν πρόσκυσον.

vf. 772. Κλεινὸν πέδον] Euripides in Ione vf. 30. ἐλθὼν λαὸν εἰς αὐτόχθονα κλεινὸν Ἀθηναίων, οἷσθα γὰρ θεῶς πόλιν. Profridus ad indigenam populam inclitae urbis Athenarum, scis enim Deae urbem. Sophocles in Ajace vf. 868. κλειναὶ τ' Ἀθῆναι. Gaudebant etiam Athenienses, si eorum urbs vocaretur λιπαρὰ Ἀθῆναι. Vid. Acharn. vf. 639.

vf. 773. Κέκροπος] Cecrops primus & praecipuus est illorum, qui ἐπαύνομοι vocabantur, a quibus decem Tribus denominabantur: imo & tota regio sive populus Atticus, ab illis, qui nobiliores erant ex istis, cognomen accipiebat; ita φωνὴ Κεκροπίς in Avibus vf. 1408.

Κεκροπίδης ipse populus Atheniensis in Equitibus vf. 1051. Quod autem hic dicit: Παλλάδος κλεινὸν πέδον χῶρον τε Κέκροπος; id in Nubibus vf. 299. dixit hoc modo: χθόνα Παλλάδος εὐαίερον, γὰρ Κέκροπος πολυήρατον.

vf. 774. Αἰχύνωμαι] In Equitibus vf. 1349. αἰχύνωμαι τοὶ ταῖς πρῶτον ἀμαρτίαις.

vf. 782. Βάλλ' ἐς κόρακας] Sic & in Nubibus vf. 133. in Vespis vf. 841. Factus autem est nimis delicatus iam Chremylus noster νεῖπλετος, qui cum esset antea, ut ceteri Agricolae, τὴ πονεῖν ἐπέσκες, nunc vice versa, nec nimias amicorum gratulationes patienter ferre potest.

vf. 784. Φλάσι τάντικνῆμα] Adulatores, ut suis regibus gratum facerent, solebant illis genua etiam fricare. Hinc apud Plautum in Afinaria Act. III. Sc. III. vf. 80. cum servus blanditiis & adulationibus vellet a se

S C E N A T E R T I A.

Senarii Iambici.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

PL. Et quidem primum saluto solem,
Deinde almae Palladis inclytum solum,
Omnemque Cecropis regionem, quae me exceptit.
Pudet autem me fortunae meae.

775 HEM cum huiusmodi hominibus fui imprudens!

Illos autem, qui digni erant meo consortio,
Fugitavi, omnium rerum ignarus, ego miser.
Quam non recte feci & hoc & illud!

Sed his omnibus in contrarium conversis

780 Ostendam deinceps omnibus hominibus, quam:

Non volens meipsum improbis tradiderim.

CHR. Faceffe in malam rem: quam molesti sunt amici,
Qui statim apparent protinus cum quis prospera utitur fortuna,
Fodicant, tibias fricant,

785 Declarantes benevolentiam quandam.

Nam me quis non salutavit? quanta autem turba!
Senum in foro me non circumdedit!

MUL. Charissime Vir, & tu & tu salvete.

Age nunc, moris enim est, Bellaria

Isthaec

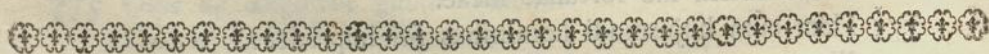
se impetrari argentum, quod hero promiserat, inter alia dicit: *Atqui pol' hodie non feres, ni genua fricantur.* Cui herus: *Quidvis egestas imperat; fricentur;* qui mox delusus dicit: *Furcifer etiam me delusisti? cui servus: Nungquam hercle facerem, genua ni tam nequiter fricares.* Hoc officium erat quandoque necessarium, si vel *stomina invassissent in genua lassitudine.* ut loquitur Plautus in Epidico Act. V. Sc. II. vl. 5.; vel ardore ignis *quod* atque papulae essent exortae; senibus maxime, qui tempore hyberno nunquam satis accedere ad ignem & ibi morari festinando possunt, si tibias ipsis vel semitostae sint. In Equitibus etiam Aristophanis, Adulator populi personae dat medicamentum ad inungenda *τα* τριών ἀρτιμελισσίων ἰακώδην. Chremylum etiam nostrum fricationis officio demereri studuerunt amici quidam, sed is eorum nimio studio offensus, dicit: *νύττοι καὶ φάροι τὰς κνήμας* pungunt & frangunt tibias, at illi

tantum fricaverant *αὐτῶν* sed ita est ingenium fastidiosorum hominum, obrundi se statim putant. Locum hunc egregie imitatus est Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. Ubi quisque videt, eunt obviam, gratulanturque eam rem: ita me miserum resistendo retinendoque lassum reddiderunt: vix ex gratulando miser jam eminebam. Putares hominem ex mediis fluctibus maris cupide emeris-
sisse, & ereptum esse.

vl. 786. *Τίς εἶ;* Euripides in Rheso vl. 401. *τίς γάρ σε κύνες ἢ γέφυρα Φρυγίαν ἔλθοσ' ἀμύνει ἐν ἰπποκρήσι πύλῃ;* Quis enim praeco aut quae legatio Phrygum non venit & te opem ferre iussit?

vl. 789. *Ὀὐκ οὐκ* Scholiastes supra ad vl. 768. adducit similem locum Theopompi: *φίπς οὐ τὰ καταχυσμαία παχίως κατάχλ' τὸ νομοῖν καὶ τ' κέρως* Age tu, missilia cito sparge in sponsum & sponfam. Vide notata ad locum illum.

- 790 Ταυτή καταλέω σε λαβῆσα. ΠΛ. Μηδαμῶς
 Ἐμῆ γὰρ εἰσιόηται εἰς τὴν οἰκίαν
 Πρωτότα, ἢ βλέψαι, ἔδεν ἐκφέρειν
 Πρεπῶδες ἔστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
 ΓΥΝ. Εἴτ' ἔχει δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύματα;
 795 ΠΛ. Ἐνδον γὰρ ὡρα τ' ἐστὶν, ὥσπερ νόμος.
 Ἐπειτα ἢ τ' Φόρτοι ἐκφύριμην ἄν.
 Οὐ γὰρ πρεπῶδες ἔστι τὰ διδασκάλω,
 Ἰαχάδα, ἢ τραγῳδία τοῖς θεωμένοις
 Προβαλόντ', ὅτι τῶτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
 800 ΓΥΝ. Εὐ πάνυ λέγεις· ὡς δὲ Ζένικ' ἔτισσι
 Ἄνισαθ', ὡς ἀρπασόμεν' τὰς ἰαχάδας.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Κ Α Ρ Ι Ω Ν.

- Ὡς ἴδὺν πράττειν, ὦ ἄνδρες, ἔτ' εὐδαιμόνως,
 Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν.
 Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
 805 Ἐπεισπέπαικεν ἔδεν ἠδίκηκόσιν.
 Οὕτω τὸ πλετεῖν ἔστιν ἴδὺν πράγμα π.
 Ἡ μὲν σιπύη μετ' ἑτι ληκῶν ἀλφίτων.
 Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνε μέλαινα ἀνθοσμίας.
 Ἄπαντα δ' ἡμῖν χερσεῖς ἢ χερσεῖς
 810 Τὰ σκευάερα πλήρη τῖν, ὥτε θαυμάσαι.

Τὸ

vf. 796. Φέρον] Inertias. In Pace vf. 748. ποικῶν ἀοι-
 λῶν κακὰ καὶ φέρον, καὶ ἀνομοκρομαῖ ἀγανῶν. Talia
 postquam detraxit mala & inertias & scurrillitates ignobiles.

vf. 797. Οὐ γὰρ] Dicit quidem & hic, & in Vespis
 vf. 58. se nihil projicere spectatoribus; tamen id facit
 in Pace vf. 1033. τοῖσι θεαταῖσι τίσις ἢ κριθῶν. Sed
 solens est Comicus in istis levior, & multa, quae in aliis
 Comicis, suis aemulis, reprehendit, ipse alibi commit-
 tit; ut ostendam ad Parabasin in Nubibus, & ad Para-
 basin in Pace. Et alibi.

vf. 800. Ὡς δὲ Ζένικ'] Omnino videtur legendum
 Δεξίτικ', ut Cl. Kusterus in quodam MS. invenit.

vf. 802. Ὡς ἴδὺν] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II.
 Quid suavius quam bene rem gerere? Narrat servus quan-

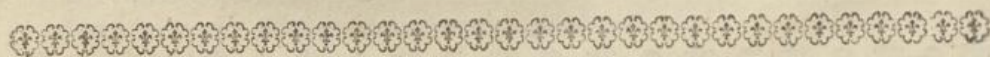
tis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Est au-
 tem hic Catastrophe dramatis & rerum mutatio; nam
 boni deinceps ditescunt, mali ad paupertatem redigun-
 tur, vidente jam Pluto.

vf. 803. Μηδὲν ἐξενεγκόντα] Illud repetit quod Pluttis
 dixerat paullo ante: se in domum ingrediente nihil ex-
 portandum esse sed importandum.

vf. 804. Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tattus Lib. VI. ἡκ-
 σοι φέρων ἀγαθῶν σωρὸν. Syncellus Epist. 94. ἀγαθῶν ἔσμον
 dixit.

vf. 805. Ἐπεισπέπαικεν] Vi se intulit. Xenarchus apud
 Athenaeum Lib. II. Ἀλλ' ὡς τ' εἰσπέπαικεν ἰς Πελοπίδων
 ἀσπίδα εἶλον. Pestisque nervis languorem afferens ingruit
 in Pelopidarum domum. Scholiastes; εἰσπέπαικεν ἰσπίτε,
 in-

- 790 Iſthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
 Me enim ingrediente in domum
 Primum, & jam vidente, nihil efferre
 Decet, ſed potius inferre.
 MUL. Itaque non accipies haec miſſilia?
 795 PL. Intus apud focum, uti mos eſt.
 Deinde ineptias vitabimus.
 Non enim decet Poëtam
 Caricas, & bellaria Spectatoribus
 Projicere, & iſtis cogere ut rideant.
 800 MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iſte
 Surrexit, quaſi rapturus caricas.

S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O.

- CAR. Quam ſuave eſt, ô viri, divitem eſſe,
 Praeſertim ſi nihil domo extuleris.
 Nobis enim bonorum acervus in domum
 805 Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
 Sic ſcilicet diteſcere jucundum eſt *demum*.
 Panarium quidem plenum eſt alba farina.
 Amphorae autem vino rubro fragranti:
 Argento & auro omnia nobis
 810 Vaſa plena ſunt, adeo ut mirari ſubeat.

Puteus

*intuſt, irruit, ut eſt in Gloſſis. Scholiaſtes addit: uxoribus
 de ſe ſpaciatis prolixius proprie de irruptione hoſtili:
 etiam de illis qui invocati ſe ingerunt in convivia ex-
 tat proverbium: Μικροῦ δὲ οὐκ ἐπιπλάττειν οἷο τὰ οὐρα-
 γία. Dicit ergo Plutum cum ſuis bonis, tanquam cum
 hoſtili exercitu iſtis ingruiſſe (Virg. ingruit Aeneas Ita-
 lis & praelia miſcet). Hoc vere eſt uxoribus ὄντα ἢ ἀγα-
 θῶν, ut eſt in Avib. vl. 735. Laborare & premi multitudine
 bonorum: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi
 benevolenti animo fricuiſſent iſti leviter genua, eos ſibi
 tibias compugniſſe & contuſiſſe.*

*Ibid. Ὁδὸν ἰδύμενοι.] Duplex eſt ſenſus; primo iſte:
 quamvis non lacrimamus iſum nec alium quenquam, tamen*

*ſali modo in nos irruit, & nos oppreſſit: deinde & iſte:
 quamvis nemini injuſte bona ſua abſtulerimus, tamen ſupra
 modum facti ſumus divites. Cum alii plerique multa bo-
 na poſſideant ἀλλὰ οὐτὴν ἐυλαχῆς ἀμενοί, ut loquitur ſu-
 pra vl. 303. ſive ut vl. 755. ἐν ἐκ δὲ καὶ ἴδιον ἀνεπι-
 μύνοι. Lucianus hunc locum imitatus eſt in Timone, ubi
 iſte dicit: χερσὶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ λαβόμενος, ἰδὼν ἀδικῶς
 tantum auri ſubito accepturus ſum, cum nemini ſecerim in-
 juriam. Sed ibi alia de cauſa inique ſecum agi dicit
 Timo, ſi Plutus iſti obrudatur invito; nempe, quia
 potiorem ducebat paupertatem divitiis.
 vl. 806. Ὁδὸν.] Ironice: Tam ſuave eſt ut fere pe-
 reamus.*